

skrevet noget Minimum af Beviis, hvormed der kunde tages tilfælde, men at der dog deels fordrødes noget Beviis for hver enkelt Deel af det Factum, der constaterer Forbrydelsen, deels var foreskrevet Retsregler, baade med Hensyn til de Gjenstande, for hvilke der skulde føres Beviis, og med Hensyn til Maaden, hvorpaa, og Formen, hvorunder Beviset skulde føres.

Naar der dernæst af den ærede Forslagsstiller under hans Foredrag igaar blev ytret Tvivl om, at jeg ønskede Mundtlighed indført ved Underretterne, skal jeg gjøre opmærksom paa, at jeg, saa stærkt som jeg formaaede det, udtalte, at jeg ønskede Skriftlighed affkaffet og Mundtlighed indført overalt i Retslivet, hvor det var gjørligt, men jeg gjorde tillige opmærksom paa, at i Straffesager, der ikke behandles af Rævnninger, vil Anvendelsen af Mundtlighedsprincipet ikke efter mit Skjønnende kunne være til rogen saad Nytte, at Mundtligheden kun kan være nyttig ved de Retter, der dømme endelig, der ikke ere Underretter i den Forstand, at der er en Overret, som kan paa-dømme den samme Sag i Realiteten; thi det forekommer mig aldeles klart, at naar en overordret Domstol skal i Realiteten kunne paa-dømme den samme Sag, saa maa Mundtlighed gaae over til Skriftlighed, saa maa, for at den overordnede Ret kan erholde det samme Grundlag for sin Dom, som den underordnede har havt for sin, Alt nøie kunne gjengives, hvad der er passeret ved Underretten, og det netop skriftligt. Det Affnit af den høit-ærede Forslagsstillers Udkast, som jeg i det Hele har meest imod, er det, der gjør Lands-overretten til en Appellinstans ogsaa i Realiteten for Domme ved Underretter, hvor Mundtlighedsprincipet er herskende, thi det er ligefrem deraf en Følge, at det meget ofte vil blive nødvendigt i ganske smaa Sager at føre baade den Anklage og Vidnerne fra deres Hjem mange Mile bort til en fjern Landsoverret. Jeg antager, at den Byrde, som derved paa-lægges Folk i Sager, der ikke vække nogen almindelig Interesse, er saa stor, at den let kan svække hele Nærigheden til Rævningsinstitutionen. Det er netop af denne Grund, at jeg meget fraraader, at beholde en Landsoverret som Overinstans fra den mundtlige Proce-

bure ved Underretterne. Netop forbi jeg stærkt ønsker, at Mundtlighed ogsaa kunde finde Sted ved Underretterne, vilde jeg betragte det som langt naturligare, at man i Sager af ikke særdeles stor Betydning ved Underretterne indskrænkede sig til et lille Antal Rævninger, nogle Sandmænd, der toge det factiste Spørgsmaal i de mindre Straffesager under endelig Bømmelse, ligesom Rævninger i Sager af større Betydning. Men derom foreligger jo ikke noget Forslag, og jeg skal derfor blot antyde dette som et Middel, der muligen kunde benyttes til at faae den Mundtlighed, som jeg tilligemed Offentlighed ønsker, indført ogsaa ved Underretterne.

J. H. Hansen: Foranlediget ved nogle Ytringer af Rigsdagsmanden for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) angaaende vore Domstole og enkelte af deres Domme, ytrede den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 5te Valgkreds (Klein), at man ikke saaledes i offentlig Forsamling skulde udtale sig dadelende om Domstolene og deres Domme, idet at Rigsdagen, saalidt som den enkelte Rigsdagsmand, ikke var competent til at fælde Dom over de Domme, der vare affagte af vore Domstole. Dersom man stricte holder sig til Ordene „at fælde Dom“ over disse Domme, saa kan den ærede Rigsdagsmand have Ret; men naar han mener, at det ikke er rigtigt, i offentlig Forsamling at fremsætte en Mening om de Domme, der affiges, og om vore Domstole i Almindelighed, saa troer jeg, han har Ret, og det var for at høre mig derom, at jeg har ubbedet mig Ordet. Jeg seer ikke, hvorfor Domstolene skulle være mere urørlige og staae høiere end enhver anden Autoritet, enhver anden offentlig Indretning i Landet. Det maa staae meget flet til med Domstolene, dersom det kunde indtræde, som den ærede Rigsdagsmand sagde, at man kunde berøve dem Tilliden eller endog kun betydelig svække Tilliden til dem, naar man udtalte sin misbilligende Mening om afskillige af deres Domme eller om den hele Maade, hvorpaa Retsvæsenet er ordnet her i Landet. Seer man hen til Lovgivningsmagten, saa vilde Enhver jo ansee den Mening, hvis den kom frem, for høit urimelig, at det